

Стрийської та Луганської. Автори спрямовували зусилля на розвиток Львова як найбільшого адміністративного і регіонального центру західних областей України, пропонували розвантаження історичного центру міста від надмірної кількості транспорту та пішоходів.

Зазначені положення генерального плану Львова 1966 р. надалі є актуальними для розвитку міста як регіонального центру.

Література:

1. Трегубова Т., Мих Р. Львів. Архітектурно-історичний нарис. – Київ Будівельник 1989.

Богдан Посацький, к. арх., професор
Кафедра містобудування
Національний університет «Львівська політехніка»

ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК ТРУСКАВЦЯ У 1960–1980-х РОКАХ

Після зміни у 1955 р. творчої спрямованості радянської архітектури, тобто відмови від застосування класичних форм і переходу до забудови житлових територій методами т. зв. «вільного розпланування» та обов'язкового застосування типових проєктів, настав час проєктування нового покоління генеральних планів міст в УРСР. У Львівській області ці праці виконувала Львівська філія київського проєктного інституту «Діпромісто» і до кінця 1960-х рр. було складено генеральні плани всіх районних центрів та курортів Трускавець і Моршин.

Трускавець відомий як курорт з 1827 р. і з того часу постійно розвивається, хоча статус міста отримав тільки у 1948 р. Населення зросло з 8,5 тис. у 1959 р. до 34,7 тис. у 1994 р., на той час площа міста складала 781 га, з них 446 га забудовано.

Перший генеральний план Трускавця, як міста-курорту, був опрацьований у 1963 р. і передбачав зростання міста до рівня курорту союзного значення для всього Радянського Союзу. Розвиток курорту намічався у східному і південному напрямках (район Помірки), були запроєктовані автошляхи для зв'язку з Дрогобичем, Бориславом, Стеб-

ником і кільцеве тролейбусне сполучення Трускавець – Стебник – Дрогобич. Територія міста зростала відповідно до потреб багатоповерхової курортної забудови. Генеральний план Трускавця став діючим документом, оскільки радянська влада вирішила швидко перетворити провінційне містечко у великий курорт.

Основні положення генерального плану набули деталізації у проекті детального планування (ПДП), виконаному у Л/Ф «Діпромисто» у 1966 р. Стара частина Трускавця фактично перетворювалася у громадський центр міста з курортним парком і бюветами мінеральної води. Центр оточувався кільцевою магістральною вулицею, вздовж якої «вільно» на окремих ділянках розташовувалися багатоповерхові будівлі санаторіїв, згідно з ПДП співвідношення поверховості забудови повинно було бути наступним: 5-поверхових будинків – 18 %, 10-поверхових – 52 %, 16 – поверхових – 12 %, 20- поверхових – 18 %.

Впродовж двадцятирічного проектного періоду основні положення ПДП були здійснені: збудована практично нова вулична мережа з кільцевою вулицею та численні будівлі багатоповерхових санаторіїв і два бювети мінеральної води. Поза волею проєктантів збереглося розпланування центру міста кінця XIX ст. з багатьма характерними дво-триповерховими дерев'яними віллами. Вони стали своєрідною історичною оазою у зміненому архітектурному середовищі.

Тоді ж цілковито змінився загальний архітектурний образ Трускавця. На зміну мальовничому гармонійному поєднанню форм дерев'яної малоповерхової віллової забудови з прикарпатським ландшафтом прийшло різке протиставлення багатоповерхових геометрично простих об'ємів існуючому традиційному просторовому середовищу. Радикально збільшився масштаб забудови та її форми. Слід зауважити, що наприкінці 1970-х рр. найбільша висота курортної забудови складала 12 поверхів, наприклад, санаторії «Молдова», «Карпати», «Рубін». Будівлі розташовані на окремих озеленених ділянках згідно з вимогами інсоляції житлових кімнат, між ними досить значні незабудовані простори – все це ілюструвало принципи «сучасної архітектури» XX ст., які були впроваджені урядовими рішеннями в Радянському Союзі після 1955 р. З точки зору розпланування житлової території і архітектурних форм новобудов Трускавець можна вважати характерним прикладом радянського містобудування 1960 – 1980-х рр.